

פרשת דוד

יו"ל ע"י מוסדות "מקדש לדוד" ישראל

בראשות ובנשיאות כ"ק מורנו ורבנו האדמו"ר רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א
בן הצדיק המלובן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי **חיים פינטו** זע"א

י"ח סיון תשפ"ה 1289

פרשת בהעלותך

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
19:10	19:26	19:22	19:18
20:28	20:30	20:32	20:28
20:58	21:00	21:01	20:58

הילולא דצדיקא

י"ח סיון
רבי אהרן כהן
ראש ישיבת חברון

י"ט סיון
רבי שמואל הומינר
מח"ס 'ענד המלך'

כ' סיון
רבי חיים מרדכי לבטון
מח"ס 'נכח השולחן'

כא' סיון
רבי שמעון סופר
בעל 'התעוררות תשובה'

כב' סיון
רבי דוד חייט

כג' סיון
רבי יעקב פולק

כד' סיון
רבי אברהם סאלם

מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה, אלא כך אמרו נשיאים, יתנדבו צבור מה שמתנדבים, ומה שמוחסרים אנו משלימים אותו, כיון שהשלימו צבור את הכל שנאמר והמלאכה היתה דים, אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני השוהם. לפיכך התנדבו בחנוכת המזבח תחילה, ולפי שהתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם, 'והנשאים' כתיב.

כלומר, הנשיאים התעצלו ולא הביאו בנדבת המשכן בתחילה, ואף שכוונתם היתה טובה כדי שישלימו הם מה שבני ישראל לא יביאו, מכל מקום שמץ של עצלות היתה בהם, כי היה עליהם לחשוב שבני ישראל באהבתם את הקב"ה יביאו הכל. ולפיכך בחנוכת המזבח הזדרזו ועשו תשובה על עצלותם והביאו במהירות ובוזיזות גדולה.

תשובת הנשיאים היתה עלולה להביא לידי תחרות ביניהם מי יביא לפני המזבח קרבן ראוי יותר, אולם הם חיו באחדות נפלאה והביאו בדיוק את אותה נדבה למזבח, ולא הוסיף אחד על השני אף לא דבר קטן, אחדות כזו אוהב הקב"ה ולכן קיבל את תשובתם השלימה.

ונראה שלפיכך הקב"ה חזר ופירט את נדבתם לחנוכת המזבח שנים עשר פעמים על אף שאין כל שינוי בין נדבת האחד מהאחר, כדי להודיעם שתשובתם התקבלה ברצון, כי האחדות רצויה ומתקבלת לפני הקב"ה.

ונראה שלכן חלשה דעתו של אהרן דווקא בחנוכת המזבח של הנשיאים. אמנם נכון הוא שיש לכהן הגדול מצוות רבות שאין לאדם אחר, אולם מצווה הנעשית בשלימות גמורה תוך כדי אחדות מלאה גדולה ויקרה היא עד כדי כך שראוי לקנא בה, בבחינת 'קנאת סופרים תרבה חכמה'.

כאשר הקב"ה מנחם את אהרן הכהן, הוא לא אומר לו רק שהוא מדליק את הנרות של מנורת הזהב, אלא מוסיף לו שהוא גם מיטיב את הנרות. וזאת משום שיש בכך רמז עד כמה חיפש והשתוקק אהרן לקיים את המצוות בשלימות. הוא ראה את הנשיאים מביאים מנחה למזבח בשלימות ובאחדות כל כך גדולה והתקנא בה, ניחם אותו הקב"ה שאף הוא יזכה לקיים את המצוות בשלימות, וקודם שידליק את מנורת הזהב, ינקה את השאיריות עד שתהא נקיה ומזוקקת, כדי שהמצווה תיעשה בשלימות הכי גדולה.

גם אנו צריכים ללמוד מכך שאין די בקיום המצוות כמצוות אנשים מלומדה, אלא צריכים אנו להשתוקק ולחפש את קיום המצוות בשלימות, וכשמזדמנת לידנו מצווה נאחז בה ולא נרפה. ראיתי פעם אדם ששמע שאומרים 'מזל טוב' למישהו, שאל אותו אדם מה ארע, וכשסיפרו לו שזה עתה עשה אדם זה ברית לבנו, הצטער האיש מאוד, 'אוי כמה חבל שלא ידעתי, הייתי זוכה להשתתף בברית המילה ולזכות למצווה נוספת'.

זוהי דוגמא לאדם שמחזר אחרי המצוות, וכשהפסיד מצווה כלשהיא אף שלא באשמתו, צער גדול נכנס לליבו כאילו הפסיד את הזכייה הגדולה בפייס.

את נס חנוכה אנו מצווים לפרסם בכל שנה ושנה על ידי הדלקת נרות חנוכה, אף שהיו בבית המקדש ניסים רבים לאין ספור ואותם אין אנו מצווים לזכור ולפרסם.

המשך בעמוד: 3

משניר לדוד

לחיות בשאיפה לקיום מצוות

"דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (במדבר ח, ב)

רש"י מבאר מדוע נסמכה פרשת המנורה לפרשת חנוכת המזבח על ידי הנשיאים - לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חיך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות.

ולכאורה יש להבין, מדוע חלשה דעתו של אהרן הכהן מכך ששבטו לא השתתף בחנוכת המזבח, הרי בעם ישראל יש אנשים רבים שהקב"ה ציווה אותם במצוות שאין לאחרים, הכהנים מקריבים ע"ג המזבח ועובדים בבית המקדש, ואילו שאר העם אינם עובדים בבית המקדש. המלך היה קורא פרשת הקהל ושאר העם לא קוראים. וגם אותו אדם שיש לו שדה חטים, רק לו יש את מצוות לקט שכחה ופאה, ואילו למי שאין שדה אינו יכול לקיים מצוה זו.

האם מיהו מקנא בחברו הכהן שעולה לדוכן בכל יום, הרי זו מצוות הכהנים בלבד, אם כן מדוע חלשה דעתו של אהרן ששבטו לא השתתף בחנוכת המזבח, ובפרט שלשבטו שבט לוי היו עבודות רבות בבית המקדש שלא היו שייכות לאף שבט אחר, ולפיכך נקראו הלויים 'לגיונו של מלך', אם כן מדוע התקנא דווקא בכך שבחנוכת המזבח לא היה לו חלק.

ועוד קשה, כיצד התנחם אהרן הכהן בכך שאמר לו הקב"ה - שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, הרי לכהן הגדול יש מצוות רבות שאינם לאחרים, הוא נכנס לקדש הקדשים ביום הכיפורים לכפר על עם ישראל, ולאף אחד אחר אין רשות להיכנס לשם, ועוד מצוות רבות. אם כן במה התנחם אהרן הכהן בכך שהוא גם מיטיב ומדליק את הנרות בבית המקדש, הרי מצוות רבות שייכות רק בו, וסוף סוף הצטער כי חסרה לו המצווה של חנוכת המזבח.

ונראה לבאר, בפרשת חנוכת המזבח על ידי הנשיאים אנו רואים דבר פלא.

התורה מאריכה מאוד מאד מה הביא כל נשיא ונשיא לחנוכת המזבח, אולם כשנתבונן נראה שכל הנשיאים הביאו בדיוק אותם דברים לצורך הקרבן. אם כן התורה יכולה היתה לפרט פעם אחת מהם הדברים שהביאו הנשיאים לחנוכת המזבח, ולהוסיף שכל נשיא ונשיא בתורו הביא את אותם דברים בדיוק, ובפרט שבמקומות אחרים התורה מקצרת מאד בדבריה, עד שהלכות גדולות ועצומות נלמדות מאות אחת בלבד או ממיילה אחת. אם כן מדוע כאן התורה מאריכה לכאורה שלא לצורך בכל פרט ופרט שהביאו הנשיאים, וחוזרת על כך התורה שנים עשר פעמים.

ונראה על פי מה שאמרנו ח"ל (ספרי פרשת נשא) אמר רבי נתן,

פניני הפרשה

פנינים קצרים מפרשת השבוע

נקי וצח ממידת הגאווה

"והאיש משה ענו מאד מכל האדם" (במדבר יב, ג)

יש לדקדק, מעיר רבי שמעון אבקצין זצ"ל, בספרו 'אך טוב לישראל', שהיה די לו לומר "והאיש משה ענו מאד מכל האדם", ותיבת "מאד" לכאורה שפת יתר היא?

ובאר בהקדים את דברי הגמ' במסכת סוטה (דף ה, א) "אמר רב חייה בר אשי אמר רב, תלמיד חכם, צריך שיהא בו ממידת הגאווה אחד משמונה שבשמינית". וא"כ היה מן ההאוי שתהיה למשה רבינו שהיה גדול הדור, לפחות שמינית שבשמינית של מידת הגאווה.

לכן, מדגישה התורה ומשבחת את משה "והאיש משה ענו מאד מכל האדם", שאפילו שמינית שבשמינית ממידת הגאווה לא היתה בו.

לדבר טוב על בני ישראל

"כי ה' דבר טוב על ישראל" (במדבר י, כט)

המושג 'דבר טוב' מובא בתורה פעמיים. בפעם הראשונה בפרשת בהעלותך, ובפעם השנייה במגילת אסתר - 'דבר טוב על המלך'.

יש בזה רמז נפלא ויסוד חשוב מאוד, ואמר ה'אגרא דכלא', ללמדנו שכל מי שמדבר טוב על ישראל, כאילו דיבר טוב על המלך, מלכו של עולם.

וכמובן להיפך: שכל מי שמדבר רע על ישראל, הרי הוא ח"ו כמי שמדבר רע על המלך - מלכו של עולם!

וכך מפרש בספר 'רביד הזהב' את הפסוק 'כאשר יתן מום באדם כן יתן בו'. דהיינו שהנותן מום באדם, כאילו נתן מום בו, בהש"ת.

לכן חובה על כל אחד ללמד זכות על רעהו, ולא למהר ולשפוט שהחבר התכוון להקניט אותו, או להוציא דיבתו רעה.

יש בכיה ויש בכיה

"כי בכיתם באזני ה' לאמר מי יאכילנו בשר כי טוב לנו במצרים ונתן ה' לכם בשר ואכלתם" (במדבר יא, יח)

שואל רבינו האור החיים הקדוש זיע"א, הרי זו הדרך שכשאדם יש לו צרה הוא בוכה לפני ה', ומדוע אפוא הם נענשו על הבכיה?

ומתרץ רבינו חיים בן עטר זיע"א, שיש 'בכיה' ויש 'בכיה'; יש בכיה מתוך תקוה ושאלת רחמים, שהאדם בוכה מתוך אמונה שהקב"ה יעזור לו. לעומת זאת, יש אדם שבוכה מתוך ייאוש, שכביכול כבר אין לו תקוה חס ושלום.

וזאת היה הטענה על בני ישראל שהם 'בכו' מתוך ייאוש וחסרון אמונה, שהם קבעו ואמרו בצורה מוחלטת 'מי יאכילנו בשר' שאין מי שיכול לעזור להם, ולא התפללו ובכו מתוך תקוה ואמונה, והיה בשאלתם כפירה וחילול ה', ולכן הענישם ה'.

במסילת נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

סיפור של השגחה פרטית

באחת הפעמים בהן שהיתי במכסיקו, ניגש אלי אדם אמיד מאוד ובעל נכסים. הוא ביקש להתייעץ עימי בנוגע לעסקיו המסועפים מכיוון שהייתה לו התלבטות היכן להשקיע את כספו ומהו העיתוי המתאים לכך. הואיל ולא היה זמני בידי, והיה עלי לשוב לצרפת - בקשתי ממנו שיניח אצלי את המסמכים וכאשר אגיע לצרפת אעייין בהם וכך אוכל להשיב לו.

הנחתי את המסמכים החשובים הללו, אשר בהם מתועדים סכומי עתק, בתוך תיקי האישי, למרות שידעתי כי סכנה טמונה בדבר באם פקידי המכס בשדה התעופה יגלו אותם בתיקי, כי אז סביר להניח שאיעצר ואדרש לחקירות מרובות על מהותם.

והנה בהגיעי לשדה התעופה בצרפת, נשאלתי על ידי פקידי המכס האם יש ברשותי דבר מה המחויב במכס. כאשר עניתי בשלילה חזר הפקיד ושאל מה הייתה מטרת נסיעתי למכסיקו. הסברתי לו כי נסעתי במטרה לחזק את בני הקהילה היהודית במקום. "הנני רב, ולא איש מסחר ואין לי כל קשר לעסקים"... כך עניתי לו. אולם משום מה פקיד זה לא הניח לי, וביקש לפתוח את תיקי האישי ולראות מה הוא מכיל, והנה נגלו לעיניו אותם מסמכים אשר הפקיד בידי אותו אדם אמיד, ובהם היו רשומים שחור על גבי לבן סכומי עתק!...

חשש גדול מילא את ליבי, כי ידעתי שעתה יפתחו בחקירה נגדי על מנת לברר את פשר המסמכים הללו שבאמתחתי, ולמותר לציין שלא היה בידי כל כח לכך ובפרט לאור העובדה שחלף עלי שבוע עמוס ביותר בזיכוי הרבים ובטרחא למען הכלל. כמו כן בתוכניתי היה לגשת לבית חולים היישר משדה התעופה בכדי לבקר יהודי חולה השוכב על ערש דווי, אשר בני משפחתו המתינו לי בקוצר רוח שאבוא לברכו. בראותי זאת, נשאתי עיני למרום בתפילה חרישית לבורא העולם שיושיעני מן המצב שנקלעתי אליו.

דקות מספר שנראו לי כנצח חלפו, ולפתע הודיע לי פקיד המכס שאני משוחרר לדרכי, תוך שהוא משיב לי את המסמכים שבידו...

זהו סיפור השגחה פרטית, אחד מני רבים אשר סובבים אותי בכל עת מצוא, ובהם אני רואה במוחש ובבירור עד כמה הקב"ה מסייע בידי. סיעתא דשמיא גדולה מלווה אותי על כל צעד ושעל מדרכי חיי, וכל זאת למען זכות הרבים אשר עומדת לי. הקב"ה רואה עד כמה משתדל אני לקרב את ליבם של בניו לתורה ולמצוות, ובאמת שמסירות נפש ממשית כרוכה בכך, כי זוהי כל מגמתי עלי אדמות - לקדש שמו יתברך בעולם ולהפיץ את אור תורתו ברבים. ועל כן הוא מסייע בידי אף למעלה מגדר הטבע, כי כבר אמרו חז"ל (שבת קד, א) הבא להיטהר מסייעין בידו.

נצור לשונך

אסור בכל האופנים

אסור לשבח אדם בפני רבים, לפי שבמסיבת אנשים רבים רגיל להימצא שם אנשים המקנאים בו, ועל ידי שיזכיר בשבחיו - יבואו לספר בגנותו.

ואם הוא משער שהשומעים לא יגוהו, כגון, שאינם מכירים אותו, מותר לשבח, אפילו ברבים כל שאינו משבח יותר מדי.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה
משולחנם של חכמי התורה

סרטון, נוטריקון: סר טינה

"והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, ג)
תלמידיו ומוקיריו של הגאון החסיד רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, ראש
ישיבת 'פורת יוסף', העידו אודותיו כי הוא הצטיין במידת החסידים
שהיו נעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים.

הגה"ק רבי מאיר אבוחצירא זיע"א, אמר פעם למקורביו שבכל העולם
אין יהודי גדול כמו רבי בן ציון, כששאלו אותו איך אתה אומר דבר
כזה? הרי אביך רבי ישראל אבוחצירא ה'באבא סאלי' זיע"א עדיין עמנו
בחיים, ואיך ייתכן לומר על אדם אחר שאין גדול ממנו בכל העולם?
נענה רבי מאיר ואמר להם אני לא מדבר על מלאכים אני מדבר מבני
אדם, ה'באבא סאלי' הוא בחינת מלאך, אני מדבר על בחינת בן אדם
שחי בינינו ורואה את העולם כמונו והגיע לכאלו דרגות, בזה אני לא
רואה מישהו יותר מרבי בן ציון!

אף הוא עצמו גילה פעם טפח ממשנת חסידותו, כשחש פעם למוהל
הירושלמי הנודע רבי מרדכי ששון שליט"א ואמר לו: "הנה אומרים
עלי, שאני מרפא חולים בברכותיי. אבל תדע לך, שזה בגלל שאין בלבי
שמץ טינה על שום אדם בעולם!"

ובאותו מעמד חשף עוד רבי בן ציון זצ"ל אודות המחלה הנוראה
המייסרת בחולייה הכבד, וכך הפטיר באזניו:

"סרטון, נוטריקון: סר טינה..."

בספר 'אור לציון' מסופר אחיו של רבינו:

"לילה אחד פרצו גנבים לביתנו, ורוקנוהו מכל דבר ערך. נוראה
ההרגשה, לשוב הביתה ולמצוא בו מהפכה, כל המגירות בחוץ ותכולתן
על הרצפה. הספרים הוצאו מהמדפים וגובבו בערימות, המקפאי
פתוח, הארונות פרוצים, זרים פלשו וחוללו שמות. היטרינה עמדה
ריקה ושוממה, הפמוטים והגביעים הנר והבשמים אינם. התכשיטים
נבזזו. אין לתאר כלל את התחושה הקשה. זמן מה לפני כן ארעה
פריצה לביתו של אחי - הוא רבינו - ותכשיטי הרבנית נלקחו. מובן
שהצטערנו בצער, אבל כשהדבר קורה אצלך הצער ותחושת הפגיעה
חדים שבעתיים".

בצר להם, עלו בני המשפחה לבית רבינו. סיפרו לרבנית על המהפכה,
ושהזמינו משטרה ונטלו מיד טביעת אצבעות. שמעה הרבנית,
השתתפה בצערם והגיבה: "קעת נזכרתי, שבביתי, ברגע הראשון
שראה רבינו את הפריצה, אמר: 'מחול להם, מחול להם! איני רוצה
לחזור לעולם בגלגול בשביל כספים'".

"שמעתי ותמהתי, לאיזה דרגה הגיע! מה היה הדבר הראשון שעשה!"
סיפור גניבה נוסף אירע בבית רבינו, ואחד מבני המשפחה שהיה נוכח
במקום לאחר הפריצה סיפר, שברגע הראשון שנכנס רבינו לחדרו
וראה את השעון מעורר עומד במקומו. שמת. אמר "ברוך השם, נוכל
אפוא לקום מחר לתפילה בזמן!"

כמובן, שראש הישיבה זצ"ל ביקש לחנך לדורות הבאים שלא להרגיש
מסכן וחסר אונים אחר פרצת גנב, ויש לשמוח בכל מה שניתן. אבל על
מה הוא עצמו חשב...

המשך מעמוד: 1

הסיבה לכך היא משום שלמצוות הדלקת המנורה אחרי ניצחון
החשמונאים היו סיבות רבות שיכולים היו להיפטר ממנה, אולם
החשמונאים הצטערו כל כך שאין ביכולתם לקיים את המצווה, ועשו
מאמצים רבים למצוא בכל זאת שמן טהור, והתפללו לקב"ה שיסייע
בעדם להמשיך לקיים את המצווה בהידור.

ואכן כשראה הקב"ה עד כמה מתאווים הם לקיים את המצווה
בשלימות, עשה להם נס ודלק השמן שמונה ימים באורח פלאי. נס
כזה שבא בעקבות השאיפה והרצון הגדול של החשמונאים לקיים את
המצווה בהידור, ראוי הוא שייזכר לדורי דורות ולפרסמו. כי כך צריכה
להיות שאיפתנו לקיום המצוות. ואם כך נחיה, יעשה לנו הקב"ה ניסים
ונפלאות כשם שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, כי הקב"ה אוהב
את בניו השואפים לשלימות במצוות, ומסייע להם לקיים את רצונם.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ההרגל הוא חיסרון גדול בעבודת ה'

הכתוב מספר (במדבר יא, ה- ו) זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים
חנם את הקשאים ואת האבטחים... ועתה נפשונו יבשה אין כל בלתי
אל המן עינינו".

והרי הדברים תמוהים למואד, מדוע העדיפו בני ישראל את אכילת
הקישואים והאבטיחים על פני אכילת המן, והרי אמרו חז"ל (יומא עה,
א) טעם כל המין היה במן. ועוד אמרו (שם) מלמד שירד להם לישראל
עם המן גם תכשיטי נשים ואבנים טובות ומרגליות, עד כאן.

זאת ועוד, המן היה לחם רוחני שמלאכי השרת אוכלים אותו שנאמר
(תהילים עה, כה) "לחם אבירים אכל איש", ואם כן מדוע לא התפעלו
ישראל מן המן, ועוד דברו בו סרה?

התשובה לכך נעוצה בכח ההרגל. אמנם כאשר ראו בני ישראל את ירידת
המן לראשונה - אין לתאר ולשער את גודל התפעלותם העצומה מן הנס
שבכך, וכשאכלו אותו וטעמו בו את טעם כל המאכלים שבעולם, נפעמו
אל ליבם. אולם אט אט כבש כח ההרגל את מקומו, ומשום כך לא ראו
הם את הטובה הגדולה שיש בו.

הא למה זה דומה, לעשיר גדול אשר ברבות הימים מתרגל הוא לעושרו
וכבר אינו מתפעל ממנו. והרגל זה הוא חיסרון גדול בעבודת ה' יתברך
והוא מהווה סכנה רוחנית לאדם. לכן חובה קדושה מוטלת עליו לחוש
התחדשות בקיום המצוות בכל עת ולעורר את רגש ההתלהבות בקרבנו.
ולא ייתן האדם לשגרת הזמן להעיב על כח הרגש ולכבות חלילה את
שלהבת נשמתו.

וילמד האדם ממידת קונו, הבורא יתברך שמו. הנה בתפילת שחרית
מברכים אנו בברכת יוצר אור "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה
בראשית". מידי יום ביומו מחדש ה' יתברך את הבריאה המופלאה
ומפיח בה רוח חיים. וכך מוטל על האדם לעשות בקיום מצוות ובלמידת
התורה, שיחדש את התלהבותו בעבודת ה' כאילו זוהי לו הפעם
הראשונה שהוא ניגש אל הקודש.

ועל כן מצינו שדוד המלך ביקש מן הקב"ה ואמר (תהילים כז, ד) "אחת
שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבת בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם
ה' ולבקר בהיכלו". כלומר גם כשיזכה לשבת בבית ה' כל ימי חייו, הוא
מבקש להרגיש זאת כביקור ולא להיתפס לשגרת ההרגל. משום
שלבקור בהיכלו של מלך, שאינו נעשה לעיתים תכופות,
מתלווה תחושה של התלהבות והתרגשות עילאית
והאדם המבקר נהנה מכל רגע שהוא נמצא שם.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "רני ושמחי" (זכריה ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מזכרת המנורה והנרות שראה הנביא זכריה,
שהוא מענין הציווי בפרשה על ענין הדלקת הנרות אל מול פני המנורה.

מבט לפרשה

הוי זהיר בגחלתן של תלמידי חכמים

ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה" (במדבר יב, ח)

מרים מתבזה לעיני כל ישראל בשל פגיעתה במשה רבינו ע"ה, הגם שמשה לא הקפיד לגודל ענוותנותו, כפי שבאה לידי ביטוי במעשה המובא בפרשתנו שאלדד ומידד התנבאו במחנה, ומשה אמר: ולואי והיו כל עם ה' נביאים.

חז"ל הדריכו אותנו בהנהגתנו עם תלמידי החכמים באומנם (אבות ב, י) "והוי זהיר בגחלתן שלא תכזה, שנשיכתן נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת עקרב, ולחישתן לחישת שרף, וכל דבריהם כגחלי אש".

בענין זה סופר מעשה נורא (הזהרו בגחלתן) על בעלי דפוס סאלויטא; רבי משה בנו של רבי פנחס מקוריץ, ובניו רבי שמואל אבא, ורבי פנחס, שהתאמנו והתמחו במלאכת הדפוס, ויעצו אותם לייסד בעיר סאלויטא בית דפוס, ולהדפיס שם את כל ספרי התלמוד כולם, בהוד והדר.

כשניגשו רבי משה ובניו לעבודת קודש זו, פנו לגדולי הדור ממזרח וממערב לכתוב להם הסכמה שבמשך עשר שנים מיום סיום הדפסת התלמוד בעיר סאלויטא, לא יוכל שום אדם להדפיס את הש"ס, כי יהיה בזה משום השגת גבול.

וכן הסכימו גדולי הרבנים, ומתוכם, החתם סופר, והגאון רבי עקיבא איגר, ועוד רבנים, ואז זכו רבי משה ובניו והדפיסו את כל התלמוד בהידור רב, במשך כחמש שנים. ורבו הקופצים הקונים את הש"ס, ובמשך שנים אחדות נמכרו כמעט כל העותקים. רבי משה ובניו שהיו שותפים למפעל ההדפסה, חשבו לחזור ולהדפיס את התלמוד בדפוס שלהם. אך נודע להם כי רבי מנחם מן, מעיר וילנא, אבי משפחת ראם, ניגש גם הוא להדפיס את התלמוד בוילנא, אף שעדיין לא מלאו עשר שנים מיום גמר הדפסת התלמוד בסאלויטא.

מדפיסי סאלויטא פנו אל גדולי הרבנים, ובתוכם גם להגאון רבי עקיבא איגר, בדרישה שיכריזו איסור על יסוד הסכמתם הראשונה על דפוס וילנא.

אחר שרבי עקיבא איגר ששמע טענת שני הצדדים, פסק הלכה למעשה, כי מאחר שמדפיסי סאלויטא מכרו כמעט את כל העותקים של התלמוד שהדפיסו, ואחר שהמדפיס של וילנא הביע את נכונותו לקנות את כל העותקים הנשארים בדפוס סאלויטא, במחיר

שהאחים יעברו בין שתי שורות של חיילים רוסים שכל אחד שוט בידו, ועל האחים לקבל מיד החיילים אלף וחמש מאות מכות בשוטים, ואם יישארו בחיים יוגלו לסיביר כל ימי חייהם.

בערב ראש חודש אלול תקצ"ט בוצע פסק הדין האכזרי; על כיכר הרחבה עמדו שתי שורות של חיילים, שורה מול שורה, וכל שורה בה מאתיים וחמישים חיילים, ובידם מאתים וחמישים שוטים, ובתוך המעבר הצר שבין השורות צריך היה כל אחד מהאחים לעבור שלוש פעמים, ולספוג את המכות וההצלפות. השוטרים נגשו אל אחד האחים פשטו את מלבושיו, ואף את כותנתו לעורו, רק כיפתו הלבנה נשארה על ראשו, זאת היתה בקשתו היחידה אשר מילאה הרשות הרוסית, ובלחש הפקיד את רוחו ביד אלוהיו, ידיו אסורות, גופו ערום, ואת גבו נתן למכים.

השוטים הורמו והורדו והוצלפו על גבו הערום. ופתאום עמד מלכת והשבטים מוסיפים להצליף לו על גבו, כיפתו הלבנה צנחה מעל ראשו, וידיו כבולות באזיקים ואינו יכול להרימה, ובגילוי ראש אסור ללכת, שבטו של אחד החיילים פגע בעינו הימנית, ונשאר תבלול על עינו הימנית כל ימי חייו. הרגיש אחד מן החיילים בדבר. הרים לו את כיפתו וחבשה לראשו המוכה, ואז הלך הלאה.

שלוש פעמים עבד דרך שורות החיילים, ונשאר בחיים. ואחר שלקחוהו לבית החולים, העבירו את האח השני, אשר גם הוא קיבל אלף וחמש מאות מכות בשוטים. גזירה זו על האחים החישה את קיצו של אביהם, ובשנת ת"ר הלך לעולמו. אחרי השתדלויות רבות ושוחד מצד חסידי קוריץ וסאלויטא, קיבלו האחים חנינה מאת ניקולאי העריץ, וגלות סיביר הוחלפה במאסר עולם במוסקבה, ורק אחר מותו של ניקולאי, כשעלה אלכסנדר השני על כסא מלכות רוסיה, בשנת תרט"ז, קרא לאחים דרוור.

האחים הללו הצדיקו עליהם את הדין, שקבלו את העונש על שפגעו בכבודו של הגאון רבי עקיבא איגר, והיו חוזרים על המשנה: "והוי מתחמם כנגד אורם של חכמים, והוי זהיר בגחלתם שלא תכזה, שנשיכתם נשיכת שועל, ועקיצתם עקיצת עקרב, ולחישתם לחישת שרף, וכל דבריהם כגחלי אש"...

אשר יושת עליו, אין מדפיסי סאלויטא יכולים לעכב את ההדפסה בוילנא, והרשות ביד משפחת ראם להדפיס מחדש את כל התלמוד בוילנא, להגדיל תורה ולהאדירה, אמנם היו כמה רבנים שהצדיקו את מדפיסי סאלויטא, אבל דברי הגאון רבי עקיבא איגר הכריעו את הכף לטובת מדפיסי וילנא.

אך רבי משה ובניו, בראותם שיש רבנים שעמדו לימינם, שגו ושמעו לעצת אנשים בלתי מהוגנים, ופרסמו ברבים, שאין לסמוך על ההיתר של רבי עקיבא איגר למדפיסי וילנא, כי הוא כבר זקן באימים (אז היה הגאון רבי עקיבא איגר למעלה משבעים שנה), וכל מעשיו על פי רצון בנו הגאון רבי שלמה איגר. דברים אלו הרתיחו מאוד את הגאון רבי עקיבא איגר והוציאוהו מגדר ענוותנותו, והביע דעתו הברורה במכתב (מיום ד' טבת תקצ"ו) וזו לשונו:

"מאוד הומה ליבי על העזות וההוצפה של מדפיסי סאלויטא, ודבריהם דברי נאצה הם, לא בלבד על בני הגאון נר"ו שהטה את לבבי, אלא גם עלי, שיכולים לפתות אותי לפסוק שלא כדון. ובאמת שבכל ההסכמות ששלחו אלי מדפיסי סאלויטא, לא מצאתי שום ממש לזכותם, אפילו על אחד מאלף, ומה הם רוצים ללכת בחזקה, אינני מוחל להם כלל וכלל, כי על בזיון התורה אי אפשר למחול". ואז עמד מול היכל הקודש, ואמר מתוך צער ועוגמת נפש, "רבונו של עולם, תורתך אני לומד, ועל פי תורתך אני פוסק, אפילו אם אני מוחל על כבודי, על כבוד תורתך אתה לא תמחול!" והוי כשגגה היוצאת מלפני השליט.

בימים ההם אירע דבר נורא ואיום; פועל אחד שהיה כורך ספרים במקצועו, והיה עוסק בכריכת ספרי התלמוד של סאלויטא, מתוך שכרותו וקלות דעתו, תלה את עצמו בבית הדפוס, ומת. המשכילים השתמשו במקרה זה במלשינות, שהפועל נתלה באשמת האחים בעלי הדפוס.

שלטונות רוסיה ראו את המציאה ונפלו עליה ברוב שנאת ישראל המפעפעת בהם, ואסרו באזיקים את האחים (את הרב רבי משה לא אסרו מפני זקנותו המופלגת), עם חקירה מסועפת יום יום, במשך שלוש שנים, כשהם מוטלים בבית הסוהר עם שודדים ורוצחים, ובעינויים קשים ומרים. לבסוף ניתן פסק דין אכזרי מבית המשפט של רוסיה,

שעמו וראו כי טוב ה'

בסיעתא דשמיא, מעתה ניתן להאזין לשיעורי מורנו ורבנו כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית

באתר קול הלשון ובמספר ישיר:

0733-718-144

מסודר לפי פרשות השבוע, חגים ונושאים שונים

לקבלת דבר תורה יומי

מאת מורנו ורבנו

כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ניתן לשלוח הודעה

צרפתית

+972587929003

אנגלית

+16467853001

עברית

+972585207103

ספרדית

+541141715555